

With funding from

 Austrian
Development
Cooperation

Centrul
pentru
Educație
Antreprenorială
și
Asistență
în Afaceri

MANAGEMENTUL CARIEREI

CURRICULUM

**Beneficiari: instituțiile prestatoare de servicii
de formare continuă, formatori**

Editura ARC

Curriculumul a fost elaborat în cadrul proiectului REVOCC II, implementat de Centrul pentru Educație Antreprenorială și Asistență în Afaceri, în parteneriat cu Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Ministerul Educației și Cercetării, cu suportul Agenției pentru Dezvoltare din Austria, din fondurile Cooperării Austriece pentru Dezvoltare.

Grup de lucru:

Valentina Chicu, Universitatea de Stat din Moldova, lector universitar, conceotor de curriculum
Lia Sclifos, Centrul pentru Educație Antreprenorială și Asistență în Afaceri, doctor în pedagogie,
Manager REVOCC II
Sofia Șuleanschi, Centrul pentru Educație Antreprenorială și Asistență în Afaceri, Directoare

Aducem sincere mulțumiri dnelor *Angela Bejan*, Universitatea de Stat din Bălți, lector universitar; *Aurelia Bețivu*, Universitatea de Stat din Bălți, asistent universitar; *Viorica Calugher*, Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport (USEFS), șefa Departamentului Formare Continuă; *Aida Cotruță*, Universitatea de Stat din Moldova (USM), manager programe, consilier în carieră, Centrul de ghidare în carieră; *Oxana Curteva*, Universitatea de Stat din Comrat, conferențiar universitar; *Eugenia Foca*, Universitatea de Stat din Bălți, lector universitar; *Adelina Ghețiu*, Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport (USEFS), șefa Departamentului Formare Profesională Continuă, dr. ped., lector universitar; *Maria Ianioglo*, Universitatea de Stat din Comrat, conferențiar universitar; *Elena Nicolaev*, Centrul de Excelență în Construcții (CEC), profesoară de specialitate, șefa secției asigurarea calității; *Dorina Putină*, Centrul de Excelență în Servicii și prelucrarea Alimentelor (CESPA), șefa secției formare continuă; *Diana Țapuchevici*, Centrul de Excelență în Industria Ușoară (CEIU), profesoară de biologie și geografie; *Dorina Vasilache*, Universitatea de Stat din Moldova (USM), lector; *Ana Vleju*, Centrul de Excelență în Industria Ușoară (CEIU), profesoară de Bazele antreprenoriatului și dlui *Gheorghe Timoftică*, Centrul de Excelență în Construcții (CEC), profesor de specialitate, șef de catedră, pentru colaborare și implicare activă în elaborarea acestor materiale.

Redactor: *Viorica-Ela Caraman*

Copertă și concepție grafică: *Mihai Bacinschi*

Tehnoredactare: *Marian Motrescu*

Imagine copertă: www.shutterstock.com

Editura Arc, str. G. Meniuc nr. 3, Chișinău;

Tel.: (+37322) 73-36-19, 73-53-29; fax: (+37322) 73-36-23; e-mail: info.edituraarc@gmail.com;

www.edituraarc.md

Reproducerea integrală sau parțială a textului și a ilustrațiilor din această carte este posibilă numai cu acordul prealabil scris al deținătorilor de copyright.

© Centrul pentru Educație Antreprenorială și Asistență în Afaceri (CEDA). Toate drepturile rezervate.

I. Preliminarii

Cariera reprezintă o importantă componentă a vieții fiecărei persoane, o permanentă provocare pentru atingerea scopurilor și obiectivelor personale de ordin profesional. Succesul în carieră urmează unui proces îndelungat de activitate, obținându-se treptat, prin muncă și perseverență. Fiecare tânăr/tânăra atinge performanțe pe parcursul vieții, inclusiv în cariera profesională, dacă adoptă o atitudine responsabilă pentru viitorul său, dacă poate aprecia la justa valoare importanța elaborării unui plan de carieră, dacă dispune de cunoștințele și instrumentele necesare pentru realizarea acestuia, cu alte cuvinte, dacă realizează managementul carierei sale.

Managementul carierei, ca parcurs al vieții bine planificat și implementat, a devenit un proces transversal, un proiect comun al angajatului și organizației, o verigă necesară pentru a aduce în acord obiectivele de dezvoltare profesională ale angajatului cu nevoile organizației. Succesul organizației este determinat de succesul profesional al fiecărui angajat. Iată de ce dezvoltarea competențelor necesare pentru managementul propriei cariere devine azi nu doar o componentă indispensabilă în dezvoltarea tinerilor, ci și o cerință a timpului, înaintată astăzi instituțiilor de învățământ.

Educația pentru carieră a devenit un imperativ al timpului ce este reflectat în politicile educaționale. Unul dintre factorii determinanți ai implementării reușite a strategiilor și politicilor MECC în domeniul educației pentru carieră este gradul de pregătire a cadrelor didactice pentru facilitarea procesului de formare la elevi a competențelor necesare pentru managementul carierei. Profesorul, mentorul are nevoie de competențe profesionale specifice pentru a îndruma și a susține eforturile elevului în elaborarea unui plan de carieră realizabil, în care se îmbină armonios potențialul și interesele profesionale personale ale acestuia cu cerințele pieței muncii.

Prezentul curriculum are scopul de a răspunde nevoilor de formare continuă a cadrelor didactice, din învățământul general și profesional tehnic, în educația pentru carieră. Curriculumul pentru „Managementul carierei” face parte din resursele educaționale orientate spre formarea profesională continuă a adulților și se bazează pe principiul formării competențelor profesionale stipulate în Standardele de competență profesională și în Cadrul Național al Calificărilor. Totodată, curriculumul contribuie la realizarea scopurilor Standardelor de competență profesională a cadrelor didactice și manageriale: orientarea sistemului de dezvoltare profesională spre cerințele pieței muncii și pedagogia centrată pe elev.

Curriculumul la „Managementul carierei” prezintă o abordare actualizată a problematicii ghidării în carieră la diferite niveluri, abordare determinată de rezultatele cercetărilor respectivului domeniu, și a experienței acumulate în ultimii ani atât la nivel local, regional, cât și la nivel național, inclusiv prin implementarea cu succes a proiectului REVOCC 1, în cadrul căruia a fost elaborat și implementat modulul „Dezvoltarea personală și proiectarea carierei”, ale cărui conținuturi se regăsesc și în noua disciplină școlară „Dezvoltare personală”, care din 01 septembrie 2018, prin decizia MECC, a devenit una obligatorie în învățământul general.

Curriculumul la „Managementul carierei” poate fi integrat în programele de formare profesională continuă tematice sau modulare existente. Totodată, în baza acestui curriculum, furnizorii serviciilor de formare a adulților pot completa oferta educațională de formare profesională continuă cu „Managementul carierei” ca modul separat/autonom în cadrul programelor speciale. Implementarea curriculumului asigură conexiunea formării continue cu cerințele pieței muncii¹ și formarea profesională bazată pe nevoile cadrelor didactice. Implementarea curriculumului la „Managementul carierei” asigură dobândirea de către cadrele didactice-audienți a unor competențe profesionale transversale în conformitate cu cerințele reformelor din educație și Standardele de competență profesională ale cadrelor didactice din învățământul general.

II. Structura curriculumului

Tipul	Curriculum pentru formare continuă în cadrul programelor tematice sau modulare
Categoriile de beneficiari	Cadre didactice, cadre manageriale, diriginți; maiștri
Durata programului	150 de ore
Numărul de credite profesionale	3
Forma de evaluare	Lucrare practică

Structura modulului „Managementul carierei” permite atât o implementare integrală, cât și una parțială a acestuia. În funcție de nevoile de formare continuă a beneficiarilor, prestatorii serviciilor de formare continuă pot include respectivul modul integral în programele tematice, dar pot decide selectarea din respectivul modul

¹ HG nr.193 din 24.03.2017, Regulamentul cu privire la formarea continuă a adulților, alineat 72. Programele de formare profesională continuă a adulților urmează a fi modificate în funcție de cerințele pieței muncii și inovațiile din domeniu.

a subiectelor relevante în contexte concrete și integrarea acestora în alte tipuri de programe de formare continuă, programe de calificare și recalificare, modificând numărul de ore și, respectiv, numărul de credite transferabile alocate, în conformitate cu Metodologia de elaborare a programelor de formare profesională continuă a cadrelor didactice, aprobată prin Ordinul MECC nr. 92 din 30.01.19².

III. Repartizarea pe ore:

Nr.	Unități de conținut	Numărul de ore			
		Total	Teoretice	Practice	Lucru individual
1	Cariera într-un mediu în continuă schimbare	68	6	10 + 2	50
2	Competența de proiectare a carierei.	82	6	14 + 2	60
		150			

IV. Curriculum de formare pe unități de conținut

Nr.	Unități de conținut	Numărul de ore			
		Total	Teoretice	Practice	Lucru individual
Tema 1. Cariera într-un mediu în continuă schimbare		68	6	10 + 2	50
1	Cariera: abordări tradiționale și contemporane		2	2	
2	Educația pentru carieră – imperativ al timpului			2	
3	Ghidarea în carieră		2	2	

² https://mecc.gov.md/sites/default/files/metodologia_de_elaborare_a_programelor_de_formare_profesionala_continua_a_cadrelor_didactice.pdf

4	Traseul educațional și perspective profesionale		2	2	
5	Tendențe de dezvoltare a pieței muncii			2	
Tema 2. Competența de proiectare a carierei		82	6	14 + 2	60
1	Structura competenței de proiectare a carierei		2	2	
2	Metodologia formării competenței de planificare a carierei		2	2	
3	Autocunoașterea elevilor din perspectiva proiectării carierei			2	
4	Competența de informare privind oportunitățile de evoluție în carieră și perspectivele pieței muncii			2	
5	Competența de a lua decizii privind traseul educațional și profesional			2	
6	Competența de realizare a marketingului personal și vocațional		2	2	
7	Integrarea socioprofesională			2	

V. Finalități

La finalizarea cu succes a modulului, formabilul va dovedi:

- Cunoașterea și înțelegerea contextului social, economic, cultural și politic de planificare și gestionare a carierei;
- Cunoașterea particularităților psihologice și metodologice ale educației pentru carieră a diverselor categorii de beneficiari;
- Abilități de îndrumare a elevilor în proiectarea carierei prin valorificarea propriului potențial și dezvoltarea acestora în concordanță cu cerințele pieței muncii, pentru asigurarea eficienței și performanței personale, organizaționale și sociale;

VI. Strategii de predare-învățare

Competențele ce urmează a fi dezvoltate în procesul de instruire în baza curriculumului la „Managementul carierei” derivă din standardele profesionale, reflectă cerințele pieței muncii și contribuie la dezvoltarea competenței de proiectare a carierei la discipoli. Iată de ce implementarea curriculumului solicită diversificarea formelor de organizare a procesului de formare a adulților, selectarea strategiilor, metodelor și instrumentelor relevante pornind de la contextul finalităților planificate.

Formele de organizare a procesului de implementare a respectivului curriculum presupun contactul direct al formatorului cu formabilii în cadrul unor activități de tip seminar și atelier de lucru, dar și activitatea independentă a formabililor, care implică dobândirea exersarea de sine stătător a unor abilități, studiul independent al informațiilor recomandate, realizarea în grupuri mici a sarcinilor complexe și prezentarea rezultatelor/produselor activității comune sau individuale de învățare.

Eficiența activităților de formare poate fi asigurată prin aplicarea *modelului de învățare experiențială* și a *modelului de dezvoltare a gândirii critice* realizat prin cadrul *Evocare-Realizarea Sensului-Reflecție-Extindere*. Strategiile didactice prin care se va asigura formarea competențelor vor fi selectate în conformitate cu principiile instruirii adulților, astfel ca în procesul de formare să fie valorificată experiența formabililor, cunoștințele și competențele acestora. Activitățile vor purta un caracter interactiv. Prelegerile clasice vor fi înlocuite cu mini-prelegeri interactive cu durata maximă de 15 minute. Activitățile de învățare vor fi axate preponderent pe *învățarea prin descoperire*. Se va pune accentul pe metodele activ-participative care sporesc potențialul intelectual al beneficiarilor prin angajarea unui efort personal în actul învățării. Se vor îmbina pentru diferite situații metode și procedee cum sunt: studiul de caz, jocul de rol, conversația euristică, dezbaterile, problematizarea, investigația, proiectul, explorarea din unghiuri de vedere multiple, discuția ghidată etc. Un rol esențial în asigurarea calității învățării revine activităților de dezbateri și de reflecție a formabililor asupra detaliilor subiectelor studiate. Abordarea diferențiată, axată pe nevoile de formare a beneficiarilor, inspirația și creativitatea formatorului vor asigura implementarea de calitate a curriculumului la „Managementul carierei”.

VII. Strategii de evaluare

Evaluarea se poate realiza în baza portofoliului audientului, care va conține unul sau mai multe produse ale procesului de învățare, cum ar fi:

- Proiectul de carieră elaborat în baza nevoilor de dezvoltare personală și profesională identificate;
- Activități curriculare și extracurriculare de ghidare în carieră a discipolilor (sugestii de activități și/sau proiecte ale activităților);

- Planul de ghidare în carieră a elevilor pentru inserția lor educațională, socială și profesională;
- Planul de dezvoltare a resurselor umane, inclusiv organizarea mentoratului de inserție și de dezvoltare profesională la nivel de instituție (pentru managerii instituțiilor de învățământ) etc.;
- Un sistem de ghidare în carieră la nivel instituțional care include atât elevii cât și angajații (pentru managerii școlari).

Formatorii vor elabora criteriile de evaluare pentru fiecare produs. Criteriile de evaluare și modalitatea de evaluare vor fi puse la dispoziția audiențelor la începutul stagiului de formare.

VIII. Lucrul individual

Lucrul individual ghidat de profesor include:

- Studiul independent al unor subiecte, în baza listei bibliografice selectiv prezentate;
- Elaborarea proiectelor didactice axate pe dezvoltarea competențelor transversale ale elevilor.
- Un sistem de ghidare în carieră la nivel instituțional (pentru managerii școlari).

IX. Bibliografie selectivă

1. Gheorghe, A., Maftai, M., Mățan, I., *Dirigenția și Consilierea: lucrare de specialitate pentru învățământul preuniversitar*, Editura „Alexandru Gheorghe”, Craiova, 2004
2. Armstrong, M., *Managementul Resurselor Umane - Manual de practică* - ed.X-a rev., Editura CODECS, București, 2009
3. Bolboceanu, A., *Consiliere psihologică pentru orientare și dezvoltare în carieră. Ghid de aplicare*, Acad. de Științe a Moldovei, Inst. de Științe ale Educației. – Chișinău: Institutul de Științe ale Educației, 2015 (Tipogr. „Cavaioli”), Chișinău, 2015
4. Dandara, O., *Proiectarea carierei. Dimensiuni ale demersului educațional*, Editura CEP USM, Chișinău, 2009
5. Miclea, M., Lemeni, G., *Consiliere și orientare, Ghid de educație pentru carieră*, Editura ASCR, Cluj-Napoca, 2004
6. Stan, A., *Consiliere și orientare în carieră*; <https://goo.gl/aPqpP5>
7. Buduruță, M., Acăr, C., Mihăilă, A., *Orientarea în carieră a elevilor: Bune practici identificate în cadrul proiectului „Activ”*, Sedcom Libris, Iași, 2013
8. Dandara, O., Mija, V., *Proiectarea carierei și ghidarea în carieră: Suport metodologic pentru elevii și cadrele didactice din învățământul secundar vocațional-tehnic*, CEP USM, Chișinău, 2014
9. *Materiale pentru profesori, diriginți și elevi la modulul „Dezvoltarea personală și proiectarea carierei” pentru clasele V-XII*, Ministerul Educației, Centrul pentru Educație Antreprenorială și Asistență în Afaceri, Chișinău, 2016, www.ceda.md
10. *Tinerii în acțiune. Antreprenoriatul ca opțiune de carieră. Istorie de succes*, Editura ARC, Chișinău, 2017

CENTRUL PENTRU EDUCAȚIE ANTREPRENORIALĂ ȘI ASISTENȚĂ ÎN AFACERI
(CEDA)

Chișinău, str. Mihai Eminescu nr. 35, oficiul 7
MD-2012, Republica Moldova
Tel: 373 (22) 885 425 Fax: 373 (22) 885 426; mob: 373 79002848
oficiu@ceda.md; sshuleansky@ceda.md
www.ceda.md; www.facebook.com/ceda.